

HIND 5 SENTI

Õpilasleht

Nr. 16 26. jaanuaril 1938

VI aastakäik

NEED VÄÄRTUSLIKUD ASJAD

ON KINGITUSEKS
„ÕPILASLEHE“
AASTATELLIJAILE

Pääle selle jagab „Õpilasleht“ veel

KR. 150.00 väärtuses kirjandust,

mida on annetanud kirjastused „Noor-Eesti“, „Loodus“, „Kool“, „Pääsuke“ jt.

Iga õpilane (võib moodustada ka mõneliik-
melisi rühmi) hoolitseb, et temal oleks tel-
litud huvitav noorteleht „Õpilasleht“ aasta
pääle, mille hind praegu ainult kr. **1.50**,
siis võite ka osa võtta „Õpilaslehe“ suurest

väärtuslikkude preemiate jagamisest

oma 1937./38. a. aastatelliijaile.

Aastatellimiste (või poolaasta-tellimiste pikenduste) viimaseks äraandmise

tähtpäevaks on 20. veebruar.

Pääle tellijate-preemiate saab see kool, kus suhteliselt õpilaste arvule on kõige enam „Õpilaslehe“ tellimisi,

eripreemiana K. Kū „Töökooli“ poolt annetatud

HINNALISE ELEKTRIJAAMA-MUDELI,

mis on uhkuseks igale koolile, võimaldades näidata elektri-
jaama tegevust.

Tellimisvastuvõtjad, moodustage klassides uusi tellimis-
rühmi, hoolitsege, et iga poolaastatel-
lija pikendaks oma tellimise aastani veel enne preemiate jaga-
mist jne. Tellimisvastuvõtjaile tasuta 10% rahas või iga viie
aastatellimise summa (kr. 7.50) päält üks prii aastakäik
„Õpilaslehte“ kr. 1.50 väärtuses.

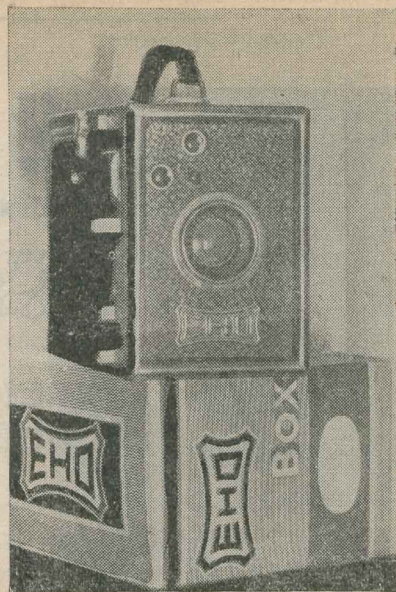
„Õpilaslehe“ abitalitused, kuhu võite ka ära anda oma tellimised, on:

TARTUS „Koolivara“, Võidu 10
TALLINNAS „Kooli-Kooperatiiv“,
Suur-Karja 19
— „Töökool“, Pärnu mnt. 28

PÄRNUS „LIIT“, Kalevi 40
VILJANDIS „Õpistu“, Lossi 24
RAKVERES „Töökool“, Tallinna 24

Päätalitus: „Õpilasleht“ Tartu Võidu 10% „Koolivara“

Posti jooksev arve 2188.

RAADIO-KOOPERATIIVI annetatud suur fotoaparaat „Box-Eho“.

Fotoäri H. SAHME (Tall., Harju 27) annet. fotoaparaat „Kodak Baby Brownie“.

Fotoäri ERNST FELDT'i (Tallinn, Vana-
turg 6) annetatud fotoaparaat „Sida“.

(Preemiaid vt. veel lk. 3)

A. H. TAMMSAARE

60

MEIE KIRJANDUSE SUUR- MEISTRI SUURPÄEV

A. H. TAMMSAARE, eesti psühholoogilise romaani suurmeister, pühitseb 30. skp. oma 60-a. sünnipäeva. Snd. Järva- maal, Albu v. 30. I 1873, käis 1886—1903 Albu ja Ambla vallakoolis, Väike-Maarja kihelk.-koolis ja H. Treffneri eragümnaasiumis, 1907—11 Tartu ülik.

Tammsaare stiili tunnuseiks on suur vaimukus ja nõtkus, oskus kujutada erandlikke inimkujusid. T. paremaid teoseid: viieköiteline talupojaromaan „Tõde ja õigus”, „Kõrboja peremees”, „Kärbes”, „Pikad sammud”, „Noored hinged”, „Üle piiri”, „Varjundid”, „Vanad ja noored”, „Poiss ja liblik”, „Ma armastasin sakslast”, noorsoojutt „Meie rebane” ja näidend „Juudit”.

T-le püstitati 1936. a. Albu vallamaja juure ausammas.

Läheneva suurpäeva puhul külastas meie toimetusele Tallinnas lugupeetud juubilar, kes tagasihoidlikult enesest täiesti vaikides sõnus:

„TÄNAPÄEVA NOORIL ON MEILE,
VANADELE, ROHKEM ÜTELDA, KUI
MEIL NEILE.”

Meie suurmeister tunneb noori ja nende elu. Eks tunne me endidki Vargamäe noortes, Mauruse esimesejärgu gümnaasiumis või mujal. See on noorte elurütm.

Selles hoogsas elurütmis olgem uhked neile eeltoodud juubilaril sõnadele, püüdke ollagi nende väärilised ja tervitame kõik lugupeetud juubilarid, soovides:

PALJU PÄIKEST TEILE,
sest Teil on meile veel palju ütelda!

Helmi Vint
Narva

P.

MINU ESIMENE KOOK

„Oh, küll on need tänapäeva tüdrukud ka rumalad ja saamatud,” ohkas Grünbergi madaam. „Mõtlege ometi, nad ei oska midagi teha. Kus meieajal olid ikka noored tüdrukud nagu puped; prudeerisid, heegeldasid, ja kui ilusasti nad veel välja õmmelda oskasid. Kohe lust näha! Aga nüüd, heldeke! mitte sukkagi ei saa nad nõeluda õigesti, rääkimata veel peenemast näputööst. Kõõgis ei oska nad üldse midagi päälle hakata. Pole neist õiget piparkoogi-küpsetajat. — Ja ise tahavad veel mehele minna! Tea, kes sihuke si küll võtab...”

Nõnda jutlustas ta, too madaam

Grünberg, kelle erialaks muuseumis oli uudiste toimetamine majast-majja.

Mul kohe kihvatas midagi südames. Või meie, tüdrukud, olla rumalad, laisad või ei tea, mis kõik veel. „See on vale, selge laim,” ütlesin ma emale, aga kus tema! „Ei ole siin valet midagi,” ütles, „ega sinagi näiteks ikka ühtki kooki veel valmis pole teinud.” Õigus küll, aga ega ma seepärast veel alla anna. „Veel täna peate te minu valmistatud kooke sööma,” ütlesin kindlasti ja siirdusin kööki.

Pikemalt mõtlemata võtsin ühest kotist jahu ja teisest suhkrut, „tilk” piima, kuus muna ja tsipake soola.

Kloppisin munad vahule ja segasin taigna. See tuli midagi vedela kõrdi taolist. „Väike viga,” arvasin. Lisasin jahu ja küpsetuspulbrit. Siis „mekkisin” oma keemilist segu. Päris hää ja magus oli.

Pisike õde tuli ka jaole. „Ära sega!” põrutasin, „oota, kuni ka 16-aastaseks saad, siis võid omale veeämbritäie taigat teha ja supikulbiga sööma hakata!” Lõp-

JAKOB LIIV †

17. jaanuaril suri Rakveres meie vana generatsiooni üks kandvamatest kirjanikest Jakob Liiv 78-aastasena.

Jakob Liiv sündis 28. veebr. 1859. a. Alatskivil, õppis Naelvere küla ning Kodavere kihelkonnakoolis. 1879. a. andis eksternina seminari lõpuksamini. Oli agar haridustegelane. Tema toodangust võiks nimetada „Ordumeistrit”, „Kõrbe lövi”, „Revolutsioon”, „Mälestused” jt.

Dr. O. Loorits valiti rahvusvahelise kuulsusega ajakirja „Baltic and Scandinavian Country’s” toimetuse liikmeks.

Eesti rahvaluule välismaale. Viimasel ajal on huvi eesti rahvaluule vastu välismaal tunduvalt tõusnud. Nii soovivad soome, leedu, poola, rootsi ja inglise teadusmehed andmeid mitmesuguste meie rahvaluule osade kohta.

Eedo Karrisoo on saanud Viini riigiooperis suure menu osaliseks. Ajalehed avaldavad temast mitmeid häid hinnanguid, kõrvutades teda mõnes suhtes koguni Gigli’ga.

peks andsin talle siiski natuke — et ta teaks, kui hää see on.

Panin siis koogi ahju ja hakkasin ootama. Ise lugesin ajaviiteks raamatut.

Jutt oli hirmus põnev! (Meie eesti keele õpetaja keelas selle sõna küll ära, pidavat olema „väga”, kuid mina leian, et see „hirmus” on hirmus kena sõna ja tarvitan teda ikkagi.) Parajasti süttis jutus maja põlema, tundsin isegi suitsu lõhna. Äkki — mu kook!!!

Säält siis see suitsulõhn tuligi. Tagumine külg oli koogil peagu must. Aga muidu oli kook ikka nagu päris kook kunagi.

Päästsin enda kui perenaise au seega, et jutustasin: „Meie teravhoiu õpikus seisab, et toit, eriti just kook, peabki olema krõbe, siis ta annab tööd ka hammastele ja on üldse seedimisele hirmus hää!”

„Õpilastelehele“ kirjutanud mag. H. RAJAMAA

MEIE PREEMIAID

HEITLUSIST PÕHJAVEEGA RAHVUSVAHELISE TUNNUSTUSENI

A. H. Tammsaare 60-nda hällipäeva puhul

Õnnetu elusaatusega luuletaja Juhan Liiv, kes juba oma elupäevil kõigist lugupeetud ja austatud, püüdis kõik temale osutatud lugupidamisavaldused tagasi tõrjuda väitega, et

„Mind ärge austage —
ei iial iganes!
Te austage mehi,
kes kasvand valguses,
kes teaduses krooni saanud,
kes töö on selguses. —
Ja kui neid mehi ei ole,
siis endil' nad mõelge, —

Kuid ometi oleme õnnelikud, et meil pole ikka vajadust neid mehi endile mõelda, vaid võime täie rõõmuga pühitseda seekord meie kuulsa kirjaniku A. H. Tammsaare 60-ndat sünnipäeva. Meie rahva elujõud ja vaimse kultuuri kõrgus peegeldub osalt sellest, et meil on ka

**RAHVUSVAHELISE KUULSUSEGA
KIRJANIKKE, NAGU ON A. H.
TAMMSAARE.**

A. H. Tammsaare pole küll kuigi palju kirjutanud otse noorile, seda enam aga kogu eesti rahvale, ka kaugemale üle Eesti riigi piiride — tõlgituna teiste rahvaste keeltesse — on levinud A. H. Tammsaare surematuid teoseid. See au on osaks saanud vähestele Eesti poegadele ja tütardele.

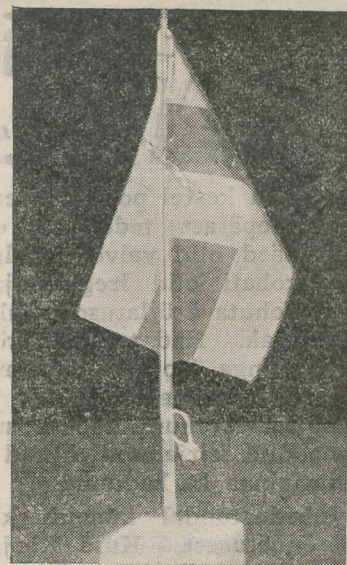
See nimekas Eesti kirjamees sündis Järvamaal Järva-Madise kihelkonnas Kõrve külas Tammsaare-Põhja talus. Sääli kaugel soode ja metsade keskel, eemal suuremaist küladest, möödus A. H. Tammsaare lapsepõli. Talu maapind polnud kuigi viljarikas, kive oli palju ja külm põhjavesi oli

ligidal; kõikjal ümberringi laius soo ja metsarägastik. Kirjaniku vanemad olid ehtsate Eesti taluinimestena väsimatud tööinimesed: varahommikust hiljaõhtuni rühmati ränka tööd. Ka noor Anton asus juba varakult oma vanemaid aitama, ka koolivaheajal viibis ta kõigil talutöödel põllul ja heinamail. Temas põles siiski kustumatu soov — edasi õppida, ja et talu pidi jääma vendade kätte — tal oli palju vendi ja õdesid —, siis A. H. Tammsaare siirduski pärast Väike-Maarja kihelkonnakooli lõpetamist — viimases ta õppis luuletaja Jakob Tamme juhatusel — Tartusse Hugo Treffneri eragümnaasiumi edasi õppima 20-aastase noormehena. 5-aastase pingutava ja hoolsa töö järele saavutas ta gümnaasiumi lõputunnistuse. Nüüd võis ta asuda oma unistuse teostamisele: astuda ülikooli. Sinna ta siiski veel kohe ei pääsnud aineliste takistuste tõttu. Enne kogus 4 aastat raha, töötades ajakirjanikuna. 1907. a. astus ta lõpuks Ülikooli õigusteadust õppima, kuid Ülikooli lõputunnistus jäi tal igaveseks saavutamata. Raske kopsuhaigus sundis ta lahkuma Ülikoolist. Raskest haigusest paranenuna asus ta uuesti ajakirjanduslikule tööpõllule, vahel lühemat või pikemat aega maaüksinduses elades.

Juba H. Treffneri gümnaasiumis õppides hakkas H. A. Tammsaare

**KATSETAMA ILUKIRJANDUSLIKUL
ALAL.**

Need olid lühemad katsed, visan-

„KÜLVETT“ annetatud laulilipp.

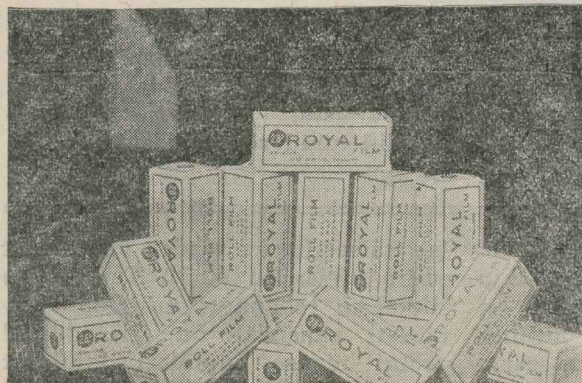
did, mis ilmusid algul „Postimehes“ või ajakirjades. Need äratasid aga kohe suurt tähelepanu ja kirjanduse arvustajad ei keelanud neile oma täit tunnustust. Neist esimesist katseist on vahest tuttavamad lühinovell „Mäetaguse vanad“ (mis algul ilmus „Kuresaare vanade“ nime all) ja jutustis „Vanad ja noored“. Pärast gümnaasiumi lõpetamist A. H. Tammsaare jätkas pidevalt ilukirjanduslikku tegevust, millele ta pühendus 1920. aastast alates täielikult.

A. H. Tammsaare ilukirjanduslik looming on olnud mitmepalgeline ja ilmelt mitmeti muutlik. Tema teoste

**PÕHITEEMAKS ON IKKA OLNUD
JA JÄÄNUD MAA-ELU KUJUTAMINE.**

Oma lapsepõlve kodu, kodu ümbuse inimtüüpide, elu-olu ja inimeste võitlust maaga — need on teemad, millele käsitle-

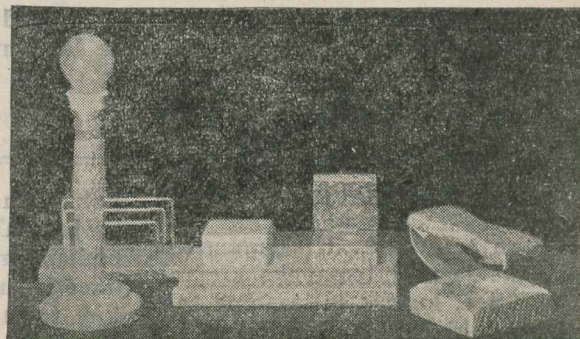
Lõpp lk. 4

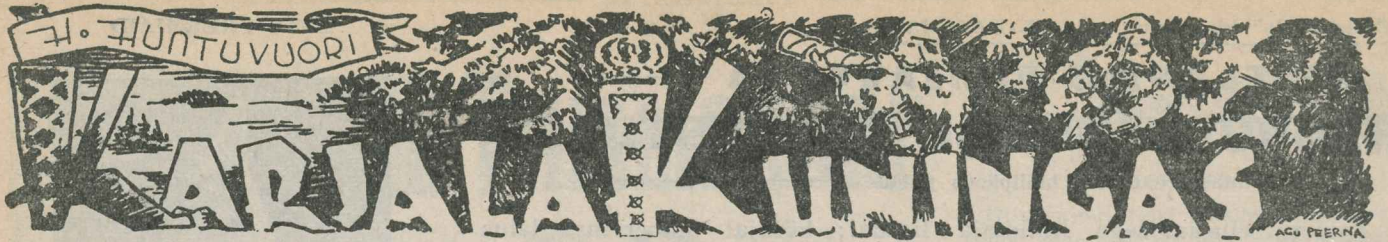
Tööst. ja kaub. o/ü „ORTO“ annetatud rullfilmid.

MEIE

PREEMIAID

„KOOLI-KOOPERATIIVI“ (Tallinn, Suur Karja 19) annet. kirjutuslaua-garnit.

Inim-ea kestel polnud vaenlane käinud Hålogalandis, seepärast teda sääl enam ei kardetudki. Vaatlusmäed olid valveta, pelgulinnad kokku varisemas, kohati olid isegi majade väravad lukustamata. Kohutava üllatusena tuli seepärast karjalaste õine rünnak. Nad tungisid röövides isegi Hålogalandi kuninga Torulfi lossini. Neid aardeid, mis nad säält omandasid! Kuld- ja hõbeasju sõlgedest ja joogisarvist kuni hobuse suuraudadeni. — Maruiilina olid karjalased tulnud tundurite takka, maruiilina sinna ka kadunud.

Jubedustundel kõneldi kogu Norras Hålogalandi õnnetusest. Kuid Karjala mail kaikus laul hõimu meeste viimasest sõjaretkest virmaliste maale.

SUVESÜNDMUSI PÕHJALAS

Oli haruldaset kaunis kevadpäev. Vaaraviita paugutas jõe kaldal oma laevakere kallal. Veed olid alles äsja vabanenud jääkammitast, ja Vaaraviita meel põles taas kaugeile maile. Sellepärast ta nüüd seadiski innuga korda oma laeva. Ta oli nii kinni oma töös, et sugugi ei märganud, kuidas kolm meest laskusid jõeda mäerinnakut alla ranna poole. Juba olidki ta juures.

„Tere, Kaukomatka, Kainu kuningas,“ lausus üks meestest.

Vaaraviita tõstis imestades pääd, ajas enda sirgu ja kostis: „Tere, tere! Noh, mis ma näen, Hålogalandi mehi!“

„Jah, meie kuningas Torulf tervitab sind meie kaudu ja küsib: kas Kainu Kaukomatka läheb ühes meiega tasuma neile, kes tulevad nagu kullikari öösi, levitavad hirmu ja õudust ja kaovad kui tuulispääd tundurite taha?“

„Ei ma nüüd Karjalasse lähe, pikemad matkad mõlguvad meeles,“ kostis Vaaraviita.

„Aga kui nüüd jätame selle tasuretke, on karjalased taas tuleval talvel meil kukil ja sinu maa on veel suuremas hädaohus kui meie oma,“ kõnelesid mehed.

„Tulgu aga, tulgu, Kaukomatka kants on kõva küllalt. Mis ma hoolin tulevases talvest, tahan näha vaid Birkat ja Hedeby'd,“ kostis Vaaraviita.

„Torulf palub veel ütelda: Kõik on valmis Hålogalandis, rooga ja relvi piisab Kainugi meestele! Kui vaid sina, kes tunned kõik maad, tuleksid kaasa, siis kohe laskume oma uiskudega¹ mööda tundurijõgesid Kainumaale,“ kõnelesid mehed edasi.

Kuid Vaaraviita kostis: „Ei mina lähe, mul on

¹ uisk — viikingite laev

pikemad teekonnad ees. Need tervised viige Torulfile.“

Ja Vaaraviita ei läinud. Kuid varsti solises vesi ta lohepäaga laeva nina ees, kui ta purjetas kodusadamast edela suunas.

* * *

Nüüdki on valgus kahvatu, südasuve vaikne ladus õhtu on saabunud. Päivö naine, Päevatar istus rannal ja ootas meest koju. Sageli oli ta sel suvel õhtuti rannal istunud, oodanud, sest sinna kaugele saarele ehitas Päivö nüüd kindlat kantsi, kuhu kogu Päivöla siirdub. Kardeti nimelt kainulaste rünnakuid.

Ent imekauaks jäävad mehed täna õhtul ära. Ei ilmunud lootsikut neeme tagant, ei kuulnud aerolinat. Päevatar vaibus kurba mõtiskellu, nagu tihti varemgi. Kuid imelik! Talle tundus, nagu kuuleks metsast sammude kahinat. Ei, need on tõepoolest sammud. Ärevus matab hingamise, kui ta kargab jalule. Aga siis kuuldus hääl nagu keerge õhkamine: „Ema, emakene!“ Ja järgmisel hetkel vaibus Kaunohelma surmani väsinult ema sülelusse. Ta ei saa sõna suust, nutab ja nutab ainult. Oi, ja need pisarad kõnelesid nii palju, kogu hinge sõnuseletamata valust, südame ääretust pettumisest. Vaevalt sai ema teda seevõrra rahustada, et võis teda tare poole talutada. Hädavaevu jaksas Kaunohelma tõusta paetreppe mööda üles, vaevu astuda üle künise. Ta sõi mõne suutäie, kuna ema väga sundis, kuid kohe seepääl vajus ta lavitsale ja oli pilgu aja pärast juba sügavas unes.

Õuest kuuldus häält. Ema tormas vastu. Kuidas Päivö rõõmustus! Kas tõesti Kaunohelma kodus! Ei, ta ei võinud uskuda. Kuid ema viis ta ühes tarre. Siin nad nüüd käsikäes silmitsesid magavat tütar, kellelt endine lapsepärane ilu oli kadunud. Kahvatu oli pale ja tumedad rõngad silmade all. Aga mis sellest, oli see ometi ju nende oma Kaunohelma.

Lootsik oli jäänud kaldale vedamata. Päivö läks ja tõmbas selle kaldale. Siis tuli ta tarre tagasi ja heitis õnnelikuna puhkama. Ema aga istus öö vaikselt tunnid tütre voodi ääres ja meenutas möödunud aegu. Kaunohelma uinus nii rahulikult, nagu lapsena hällis.

Südaöö aegu ta ärkas. Uni oli teda hästi karstanud. Imestunult löi ta pilgu üles ja lausus: „Ema!“ Ema kummardus ja tundis kohe, kuidas pehmed käed ta kaela ümber punusid. Ja taas nuttis Kaunohelma, kuid need olid nüüd rõõmupisarad.

Järgneb

HEITLUSIST PÕHJAVEEGA Alg. lk. 3
mine on teinud A. H. Tammsaare kuulsaks ja paljuloetavaks kirjaniukuks. See, kuidas ta isa oma talu puhastas kivist ja kändudest ja maad kuivendas kurnavast põhjaveest, kuidas ta karjas käis, ja

kokku puutus teiste lastega, see ja palju, palju muid elu suuri ja pisisündmusi — seda kõike on uuesti ümbermõtestatuna kujutatud tema kuulsas romaanide sarja „Tõde ja Õigus“ 1. köites, millele hiljem lisandus veel 4 köidet.

Eesti noortena võite uhked ol-

la: täisealisteks saades leiate eest suure kirjaniku A. H. Tammsaare rikkaliku toodangu, millele loode-tavasti vahepääl on lisandunud veelgi tänase juubilarikuulsust kõrgemale tõstvad teoseid.

H. Rajamaa.

„Tähendab, peab olema mingi teine jõgi,“ ütles b u b järve.

gid, et jõgi ei voola Tanganjikast välja, vaid s u u - ga. Kahes suures paadis sõitsid nad Russisist ni ja n ä - umbes 200 km. Ja Stanley sõitis ühes Livingstone'i - Udžidžist Russisist järve pole palju maad, nii ris Aafrika südamesse.

Euroopa laevad lähkaksid Niilusel Tanganjikale, pä - Russisist ühineb samuti Niilusega. See oleks tore, põhjapoolises osas väljub Russisist jõgi. Võib-olla jüka järve. Ta kuulis araablasilt, et Tanganjika Päiale selle tahtis Livingstone uurida Tangan - mööda üles ja tõestan, et see ongi Niilus.“

lähnen nüüd jälle Maniufemmesse, tõusen Lualaba tevõttest loobuda. Tete tõite minuile varustust ja ma enne surma näha oma lapsi, kuid ma ei voi oma et - „Ei,“ vastas Livingstone, „tahaksin küll väga tulla?“ küsis Stanley temalt.

„Kas te ei taha ühes minuga Euroopasse tagasi kuida? Kosuda päiale palavikku haigestumist. oli väga vananenud, kõhnaks jäänud ega võinud tegi eurooplast ega kuulnud midagi Euroopast. Ta Kuue aasta jooksul ei näinud Livingstone üh - Just sel raskel ajal leidis Stanley Livingstone'i teadmatuses, kuhu voolab Lualaba? Kas siis tõesti pöörduda Euroopasse tagasi —

Selle järve nimetas ta ka oma nimega — Stanley pool (loe: Stänli puul) — Stanley järveks.

Stanley-pool'ist edasi surusid mõlema kalda mustad kaljud jõe kokku. Kaljude-vahelises kitsas koridoris tormas vesi kärestikule sarnase kiiruse ja jõuga, et maapind ümberringi vabises.

400 a. enne Stanley lähenes neile kärestikele Diogo Caõ' karavell. Caõ tuli läänest, Stanley — idast. Caõ leidis Kongo suudme, Livingstone avas - tas selle lätted, Stanley aga ühendas lätteid suud - mega pika lookleva joone abil.

400 a. vajati selleks, et joonestada Kongo kaarti. Niigerit uurides hukkus 13 reisijat Aafrikas. Kuid mis on Niiger kaardil, mis on Kongo? Kitsad niidikesed, looklevad jooned! Kümnekaupa on säära - seid jooni kaardil.

Rohkem kui 120 ekspeditsiooni suundusid läi - nud sajandil Aafrikasse. 374 teadlast hukkus Aaf - rika metsades ja võsastikes, ja seda kõik selleks, et joonestada neid jõgesid, järvi ja mägesid, mis leiate igas tänapäeva atlases.

„* korään — muhamedlaste pühakiri. Livingstone'i Aafrikas. * hakim — araabia keeles „arst“. Nii kutsuti minna.

rustisega ei võinud ta kaugele Maniufeme-maale mõikas kõige rohkem kuuks ajaks. Nii vähese va - Mida nüüd päiale hakata? Livingstone'i tagavaru Araablane ohkas vaid ja kummardus.

— „Sa müüsid minu asju!“

varu.“

surnud. Siis ma mõtlesin, milleks vajab surnu taga - raani** ja korään vastas, et valige hakim on juba lah ise teatas mulle su surmast. Ma usutlesin ko - „Ei, hakim, seda ei kuulnud ma mitte, kuid Al - Livingstone.

„Kas sa siis kuulsid, et olen surnud?“ küsis mus näha valget hakimit“ elusana!

ees maani. Sääljures kinnitas ta, et on väga röö - tes kummardus araablane korduvalt Livingstone'i hoolde oli jätanud reisija varustuse. Raskelt oha - varavai juba tuli talle vastu too araablane, kelle rika metsades saabus Livingstone Udžidži. Kula - Päiale raskeld ning kauakestunud vintsutusi Aaf - kandjaid ja siis uuesti Maniufememaale siirduda. kavatses ta ühes võtta, palgata endale jõgemaid

dus ta põhja — Kasembe-maale. Nende maal nä - gigi Livingstone mingit suurt jõge. Neegrid nime - tasid seda Tšambesi'ks.

Tšambesi, Tšambesi? Milline tuttav nimi! Arvatavasti on see Sambesi... Kuid Livingstone ei kavatsenud Sambesit uurima hakata, ta otsis Niiluse lätteid ja liikus edasi, eemale Tšambesist.

Oma teekonnal nägi Livingstone palju jõgesid. Ühed voolasid läände, teised itta, kolmandad lõuna, neljandad põhja. Jõed voolasid ühte, kadusid sil - mist, ilmusid jälle. Kogu maa, mil Livingstone lii - kus, oli kaetud tiheda, keeruka jõgedevõrguga. Seda võrku oli vaja lahti harutada.

See, kes praegu heidab pilgu Aafrika kaardile, näeb kohe, millised jõed ja kuhu nad voolavad, kus on pääjõed, kus nende kõrvalharud. Kui me aga väikese osakese kaardist välja löikame ja küsime, mis jõgi sel tükikesel asetseb ja kuhu ta voolab, siis on sellele raske vastata.

Samuti ei näinud ka Livingstone kogu uurita - vat maa-ala, vaid ainult väikest osakest. Ta ei näi - nud jõge kogu selle ulatuses, lättest suudmeni, vaid ainult väikest, tähtsusetut osa. Niisuguse tükikese põhjal pidi ta järeldama, kust see jõgi voolab ja kuhu nimelt. Livingstone päris neegreilt kõigi jõ - gede üle teateid, kuid tihti ei teadnud nad sellest rohkem.

Livingstone pidi jälle Tanganjikale tagasi pöör-
duma. Kuid ta lootis siiski veel kord Lualaba'le
tulda. Udžidži oli tal tagavaru maha jäänud, neid
ta maale edasiminevast.

Livingstone suundus sellele järvele, kuid jõudis
ainult Njangve küllani. Kandjad tõrkusid tundma-
vat sinna järve.

Puruhaijena sõitis Livingstone Tanganjikale.
Puhkas veidi Udžidži asulas ja pöördus siis jälle
Lualaba'le tagasi. Maniujeeemaal räägiti temale,
et kangel põhjas asetseb suur järv. Lualaba voola

üsnä kõrva äärde, kuid ei kuulnud kella tiksumist.
et ta midagi ei kuulnud. Ta asetask oma taskukella
ris haige. Palaviku tõttu sumisesid tal kõrvad, ni-
edasi sõita ta ei suutnud enam. Livingstone oli pä-
Niiluse jätked" mõttes Livingstone. Kuid Lualaba'
"Tähendab, Tšambesi, Luapula ja Lualaba on
ainult üks jõgi nõnda — see on Niilus.

lab kogu aeg lõunast põhja. Ent Aafrikas jookseb
moodustavad endast ühe suure jõe. See jõgi voo-
need 3 jõge — Tšambesi, Luapula ja Lualaba —
ja märkis joonega Lualaba jooksu, selgus talle, et
Tšambesi jõe, Bangveolo järve, Luapula, Meru järve
Selle järve, kui Livingstone joonestas kaardile
Meru järve ja ühineb hiljem Lualaba jõega.
laselt pruun, mädanev vesi. Luapula läbibstab

„Me joome jõest niipalju kui tahame,“ ütlesid
neegrid. „Kõik liigne vesi voolaku meist mööda!“
Neegrid ei saanud kuidagi aru, miks valge mees ot-
sib ikka uusi ja uusi jõgesid.

„Milleks lähed neile jõgedele, meil on vett kül-
luses?!“ seletasid neegrid. Neegrid isegi mõtlesid,
kas valge mees pole viimati hull. Tal polegi muud
juttu, kui ainult veest.

Kuid Livingstone sammus ühelt jõelt teisele ja
jõudis lõpuks suure järve äärde. Osa järve pinda
oli kõrge pillirooga täis kasvanud, nagu Aafrika
rchtla rohuga. See oli Bangveolo järv.

Pärismaalaste jämedast palgist õonestatud ve-
nes sõitis Livingstone läbi tolle vee-savanni ja lei-
dis suure jõe suudme, mis voolas järve.

„Mis jõgi see on?“ küsis Livingstone neegreilt.
Need vastasid: „See on Tšambesi jõgi.“

— „Kuidas nii — Tšambesi?“ Seni ajani ar-
vas Livingstone, et Tšambesi ja Sambesi on üks ja
seesama jõgi. Kuid Sambesi ei voola järve, vaid
India ookeani. Tähendab, Tšambesi on hoopis teine
jõgi. Ainult nimetused on neil väga teineteise sar-
nased.

Bangveolo põhja otsast voolab välja Luapula
jõgi. See sarnleb rohkem voolava sooga kui jõega.
Madalate, metsaga kaetud kallaste vahel voolas aeg-

Samal aastal, millal suri Livingstone, saabus
Inglismaalt reisiija Cameron Tanganjikale. Te-
mal õnnestus leida jõgi, mis Tanganjikast välja voo-
las. Seda jõge nimetati Luukuga. Luukuga on
imeilik jõgi, ta ei voola alati, vaid ainult vihmaseil
aastail. Siis, kui Tanganjikas on palju vett, on Lu-
kuga jõgi, mis jõgi. Kuid püüas aastail, millal
Tanganjikas on vett vähe, kuivab Luukuga jõgi

„SEE ON KONGO“, ÜTLES STANLEY

XX

Kuid tema töö jäi lõpetamata. Lahkunud Stan-
ley'st, sõitis Livingstone Bangveolo järvele. Selle
järve kaldail suri väsimatu uurija, tuhandete kilo-
meetreite kaugusel kodumaast. Susi ja Tšuma, ta
truu kaaslased, viisid ta laiba ja ta märkmed San-
sibari. See oli pikim matmisikäik maailmas, sest ta
kestis 9 kuud järjestikku. 30 a. oli Livingstone Aaf-
rikas matkanud, ja oma viimse reisi sooritas ta puu-
särgis.

Livingstone aga jäi Aafrikasse, et lõpetada Lualaba
kaarti.
Livingstone. „Järve vesi peab ometi kuhugi ära
voolama.“
Stanley sõitis Euroopasse ja hakkas ajalehes
„New-York-Herald“ avaldama oma reisikirjeldusi.
Livingstone aga jäi Aafrikasse, et lõpetada Lualaba

muutub seisvaks sooks. See soo-jõgi ühineb Lualaba'ga.
Ent Livingstone rääkis ometi, et Lualaba on Niiluse läte.
Tähendab, Tanganjika vesi voolab Niilusse?

Ei, Livingstone eksis. Njangve külas, kus Livingstone
kunagi katkestas oma reisi Maniujeeemaal, mõötis
Cameron jõe kõrgust merepinnast. Sääluures selgus,
et Lualaba ei või kuidagi voolata Niilusse.

Njangve juures voolab Lualaba 530 m kõrgemal
merepinnast, kuid tõeline Niilus, Alberti järve juu-
res, asetseb juba 660 m kõrgusel merepinnast. Tä-
hendab, Lualaba vesi peab Niilusele tõusma tervelt
130 m võrra. Ent see pole võimalik. Maailmas ei
voola ükski jõgi ülespoole.

Kuhu siis Lualaba voolab?

Seda selgitas Stanley. 1874. a. saabus ta uuesti
Aafrikasse, seekord juba kahe ajalehe, „New-York-
Herald“ ja „Daily Telegraphi“ ülesandel.

Stanley läks kuni Njangveni ja siit sõitis ta
paatidel Lualaba mööda edasi. Algul voolas jõgi
põhjasuunas, kuid üsnä ekvaatoril käändus see laia
kaarena läände — Atlandi ookeanile. Pöörangu al-
gusel tekitas jõgi rea karestikke, millised Stanley
ristis Stanley' jugadeks.

Seitse kuud päle Njangve'st lahkumist, saabus
Stanley selle kohani, kus jõgi paisub laiaks järveks.

Must Albatross
Ahja-Akste

RAHANÄLG EHK VAENE
AEG

Tervist, onu!

Seekord ma ei kiida ega kaeba oma häda.

Algame siis kohe pääle — nende ajalehtedega. Oli hää aeg — lähed poodi või kioski, võtad 5 senti taskust ja saad selle eest kohe värske „Postimehe“, „Uus Eesti“ või ükskõik mis lehe, ikka oli 5 senti, välja arvatud „Päevaleht“, noh, seda siis ei ostetudki, sest see tahtis nagu mölder seda senti sappa matiks). Ja nüüd äkki astuvad ajalehe-saksad kokku, et paneme hinda juure. Saagu siis lehtede hind 6 senti ja mölder „Päevaleht“ 7 senti. Vaata, kus hoop.

Nüüd otsi muudkui seda senti viielise manu kotist taga. Kaob viieline käest, saad ühelise, kaob üheline — leiad viielise, siis on jälle sent maha kukkunud. Nii et enne lehe ostmist pead sa rahadega manöövrit pidama. Kas ei võiks need ajalehe-saksad siis juba 6- ja 7-sendised rahad käiku lasta ja 5-sendised vanaraua pähe kokku korjata.

Ja tead, onu, räägi teistele ka, et jätame selle ajalehe lugemise nüüd maha ja tellime „Õpilaslēhe“, see vähemalt on sama huvitav, aga hind ikka endine — odav. Nii nüüd see asi klaar.

Nägemiseni!

Värđi.

P. Ants Agu, 13 a.

Vaikus

Langes lume valge helve koduõue kamarale,
koduõue kamarale,
musta mulla konarale,
musta mulla konarale,
langes, langes — kaasa tuues talve.
Vaikis metsa tume müha —
vaikis maanteel vankri müra,
lõppes kodu pärna koha,
valge vaikus mattis lehe sära.
Vaikis koduõu ja tuba,
vaikus hinge sööb kui rooste, —
lõikab südamest kui laaste;
vaikus, sa, kas hingata ei luba?

L. Raudsepp
Võru

SUURJÄRV JA PIKKJÄRV

Võrumaal Kasaritsa vallas on tekkinud huvitav jutuke ühest järvest, mis on järgmine: Meelde-mäelohu mehed näinud, et Rāpöküla mehed saanud igakord, kui nad oma järvest kalu püüdnud, palju kalu. Kuidas seda järve säält küll ära saaks tuua?

Kord ütelnud üks Meelдемäe meestest öömajale tulnud kalasutule: „Kui sa Rāpöküla alt järve ära tood siia, Meelдемäe lohku, laseme sul kaks aastat tasuta kalu püüda!“ Setu mõtelnud, mis nüüd teha. Küll ta murdnud pääd. Korraga tulnud setul aga hää mõte. Ühel ööl võtnud ta puuda elavhõbedat ja viinud selle Rāpöküla Suurjärve. Kui järgmisel hommikul külainimesed ärkasid, näinud nad imet. Tõesti oli Suurjärv Rāpöküla alt tulnud Meelдемäe lohku. Meelдемäe meestel oli ülihääd meel, nad ei jätnud järvele vana nimegi, vaid ristisid tema P i k k j ä r v e k s, sest ta on oma asetusest piklik.

Kui keegi soovib seda Pikkjärve, ta endist kohta ja tema teed näha, sõitku Võrru ja säält Vast-seliina autobusega Rāpole.

Helga Luigla
Pala

L.

Talveõhtu hämarus

Puhas sametine lumi särab kristallina maalides miljoneid tähti oma valgele vaibale.

Kuusirp naeratledes vaatab ülevalt, päikesetera kadumas loodele.

Talveõhtu hämarus — tulnud ta juba. Kaunilt ning kergelt kui väikene lind. Taevatähed lõbusalt saatmas sind on vastu kauni öö-võlule.

Valge siid-lumi valgustab heledalt ööd,

võluv on talveõhtu hämaruse töö.

Kuusirp naeratledes vaatab ülevalt, päikesetera kadunud loodele.

K. Saarlo
Otepää

L.

Vana laplane

Lumionnis rasvatule valgel istub vana laplane.

Küünlahelk ta kahvatunud palgel valu manab esile.

Hämar pilk siis eksleb hülgenahal, mõtted kaugel uidavad.

Aga põhjataevas tundru kohal tulesambad loidavad.

Ta mõtleb, et lõuna pool asumas rahvas, kes julge ja karm.

Ta näeb, et Eesti on kosumas, vaikimas aegade torm.

Ja rõõm siis paisutab rauga rinna, aga siiski üks mure ja igatsus kisub jälle sinna lõunasse — üle mere.

Sääli oli ta kodu ja sünnipaik, aga rännukirg noorena ahvatles unustama kõik ja rändama Põhjala.

Kirjavastused

L. Rahumaa — Talvel, Mälestusi suvest; Ed Leis — Must kass; H. Joonuks — Uniselt, Talv tuli, Enne pühi, joonist.; E. Purje — Bernhard Riives; E. Schmidt — Riideruumis; E. Suviste — Kaks kuulmatut, Linnumaja, Saaks jääle, Talvel; A. Veemets — Teid kutsus isamaa; J. Sibrits — Rändaja; A. Tevan — Tamka, Jalga laskis; A. Lillemaa — Isa nägu; H. Verev — Tike-luum; V. Hütt — Mõõtühik; O. Kruus — Üllatused Arktises; K. Ruut — Kasuka soojus; E. Adamson — Araablase testament; K. Nool — Reerasv; R. Jürisson — Metsatööl, Rebasespüük, Jalgkook, Lumesõda; O. K. Pelzer — Metsäärne, Sügislaps — J A A !

J. Merila
Kabala

Talv maal

Tušš
J.

VÄARTSEBIKS KUJUNENUDI

A. FREDERKING-TARTU

E. Kopluse linooliõige (gravüüri ainel)
Kaagvere

D. LIVINGSTONE

VÄIKE PÕRSAKE JA HUNDID.

Ungari muinasjutt.

Oli maa pääl väike põrsake. Tal oli pisike maja keset suurt ja sügavat metsa. Kord, kui ta selles väikeses majas endale toitu keetis, läheb sinna hall hunt ja kõneleb ukse vahelt:

— Lase sisse, kulla väike põrsake, siin väljas on nii vilu, ma külmetan.

— Ei, mina küll ei lase, sest sa sööd mind ära.

— Lase siis vähemalt sisse mu tagumine jalgi. Väike põrsake laskis sisse hundi tagumise jala, kuid pani salaja suure katla täie vett tulele.

Natukese aja pärast tõstis hunt jälle häält:

— Pai kulla väike põrsake, lase sisse mu teinegi tagumine jalg.

Väike põrsake laskis sisse hundi teiseigi tagumise jala, kuid ega hunt sellega veel majja pääsnud. Natukese aja pärast hunt jälle paluma:

— Kulla väike põrsake, lase sisse minu kaks esimestki jalga. — Väike põrsake laskis sisse hundi kaks esimestki jalga, kuid hundile polnud ka sellest veel küllalt — jällegi ütles ta: — Kulla kallis väike põrsake, lase juba täiesti sisse, küll sa näed, ma ei puuduta sind sõrmeotsagagi.

Aga väike põrsake seadis sinna ukse suhu ilusasti koti, nii et kui hunt tuleb selg ees sisse, kukub otsekohe kotti. Siis laskis ta paluja sisse. Hunt läskis tagurpidi kotti. Väike põrsake polnud nüüd laisk, viivitamata sidus ta koti suu kinni, võttis tulelt suure katla keeva veega, kõrvetas sellega hunti ja pärast seda ronis väledasti ühe suure puu otsa. Hunt ulus tükk aega valust,

sest tuline vesi kõrvetas ta karvad nii ära, et ühtki udet enam ei jäänud nahka katma. Pärast seda, kui ta valu käes küll sai viselnud, avanes viimaks koti suu. Ta ronis välja jooksis otsekohe abi tooma. Tuligi siis varsti tagasi — üheksa oma sugust kaasas, ise kümnes, ja nüüd hakati väikest põrsakest otsima. Nii kaua otsivad hundid, kuni üks märkabki põrsakest puu otsas. Läksid siis hundid sinna puu alla ja hakkasid nõu pidama, et mis nüüd ette võtta, et kuidas väikest põrsakest kätte saada, sest ükski neist ei osanud üles puu otsa ronida. Üsna pea otsustasid siis hundid, et tuleb asuda kümnekesi üksteise kukile, kuni kõige ülemine jõuabki niiviisi põrsakese juure. Ja hakkasidki hundid üksteise kukile ronima; nudihunt jäi kõige alla, sest ta kartis kõrgemale minna, nii et teised üheksa olid tema seljas. Juba olidki hundid nii kõrgel, et kõigest üks ainuke puudus veel, et väikese põrsakeseni küündida. Ja juba hakkas see viimnegi ülespoole ronima, kui väike põrsake aega viitmata hüüdis: „Tulist vett

SUUSAD

Algus nr. 14

Järgmine põhimõtteline küsimus on soon suusa talla all. Selle soone ülesanne on suusa kindlas suunas hoidmine, sest mida pikem suusk, seda enam kaldub ta „keerama“. Muidugi raskendab soon „kaare“ jooksmist. Sellest selgub, et soonest võib loobuda lühikese suusa juures ja olukorral, kui päärõhku pannakse kaare jooksmisele. Soon peab olema puhtalt ja täiesti sirgesti hõõveldatud, 2 sm lai ja 2—3 mm sügav. Kui puudub punnhövel, teeb sooneajamine suuri raskusi. Üks hädaabinõu oleks joonlaua abil noa otsaga lõigata suusa taldaks kaks pragu ja paraja laiusega simshöövliga vahepäälne puu välja võtta. Peitliga soone lükkamine on juba niivõrd küsitav ettevõtte, et lühikese suusa juures oleks vist parem soone ajamisest üldse loobuda.

Suusa ots peab olema kujult täiesti sümmeetriline. Selleks teeme endile enne paberist lõike, voltides suusalaiuse paberitüki keskelt kokku ja tõmmates sellele

nudihundile“. Nudihunt jahmatas, kargas teiste alt välja ja kogu see huntide rodu prantsatas maha, kes murdis jala, kes kaela ja nudihunt ise tegi nõnda putket, et teist enam iial ei nähtud.

Väike põrsake tuli ilusasti puu otsast maha ja läks rahulikult koju, kuna hundid ei usaldanud enam eluilmaski ta maja ümbrusse tulla.

Ungari keelest J. V.

ühest välisest nurgast kuni teise otsa murdekohani ilusa kaarjoone.

Ja nüüd tuleb

SUUSA OTSA PAINUTAMINE.

Joon. 2 ja 3 on näidatud kaks kodust painutamise seadeldist. Joon. 3 kujutatud abinõu nõuab rohkem tööd, kuid temaga võib paljude suuskade otsi ühe ja sama kaare päale painutada, kuna töötades joon. 2 näidatud abinõuga juhtuvad kergesti kõrvalekalduused. „Otsa pressi“ (joon. 3) teeme lihtsast puuhaltust vastavas paksuses. Ülesande raskus seisab selles, et paks puuhalg raamsaega läbi lõigata. Pärast suusa otsa vahele asetamist tõmmatakse press tislari-kruididega kinni. Et suusa ots end painutada annaks, tuleb teda enne keeta. Kui pole võimalik tarvitada pesukeetmise katelt või muud vastavat kööginõu, siis võime keetmiseks kasutada veega täidetud suurt kompveki-toosi. Keeta tuleb vähemalt 2 tundi. Tubli läbi-keetmine on olulise tähtsusega. Veel tähtsam on painutatud otsa rutuline kuivatamine tugevas kuumuses, hoides teda kas kuuma pliidi või lambi kohal. Sellest kuivatamisviisist on tingitud, et suusa ots niiskuse mõju all mitte tagasi ei tõmbu. Hoolitseda tuleb, et puu ei saaks ülekuumutatud ega hakkaks avaldama kõrbemise tundemärke, sest siis murdub ots väga kergesti.

Järg lk. 9.

E. Suviste, 14 a.
Ahja

T.

SUUSAMÄÄRE

Et suusamääre on mitmelegi kallis, siis annan nõu, kuidas valmistada lihtsa retsepti järel hääd määret. Nimelt:

2 osa männivaiku
2 osa parafiini
1 osa rasva
½ osa tõrva.

See määre kõlbab tarvitada 0° kuni —10° temper. Kõik antud ained sulatame tühjas kilukarbis ja segame hästi segi.

Tarvitamisel sulatada aga määre vedelaks ja pinteldada siis suusatallad kokku. See kaitseb suuska ja teeb libedaks.

Männi vaigu asemel võib tarvitada ka kuusevaiku.

SPORT

MEES MITME KULDMEDALIGA

F. ISSAKU KIIRE TÕUS MAAILMA PARIMATE HULKA

Pühapäeval 16. jaan. anti Tartu I spordiballil üle kuldmedal Tartu linna ja maakonna parimale sportlasile. Linna parimaks tunnustati odakuulsus F. ISSAK, kes eriti tänavu on hiilunud oma saavutuste tisedusega. Maakonna parimaks hinnati tõstja A. JÜRGENSON (Arult).

F. Issak sündis 22. a. tagasi Venemaal. Hiljem vanemad opteerusid Eestisse ja asusid elama Tartusse. Siin kasvaski maailma kuulsuseks Fr. Issak. Poeglaste gümnaasiumis õppides tärkas temaski spordituhin ja koolis omavahelistel võistlustel kaitseb ta juba klassi au. Siis oli ta veel „poja“, aga suurtest meestest viskas oda kaugemale! Oda jäigi Issak'ule lemmikalaks, kuigi ta on võistelnud teistelgi aladel kergejõustikus ja käsipallis. Siin kuulub ta meie meistermeeskonna — Eesti Akadeemilise Spordi Klubi — parimate hulka. Gümnaasiumi viimastes klassides kasvas ka kehaliselt täismehe-taoliseks ja sellega koos tulid tagajärjed. Esimene avalik võistlus Fr. Issakul oli maikuul 1935. a., kus ta valmistas sensatsiooni, võites tolleaegse suurlootuse A. Mägi. Tagajärg oli 58.06 m.

Seekord oli muna targem kui kana, sest stiililise „lihvi“ oli ISSAK saanud kooliivend A. Mägi'lt.

Varsti pärast seda viskas ta treeningul „käte välja“ ja ka sõjavägi nõudis treeninguajast enamiku omale. Sügisel, käe paranedes, saavutas Issak 59.70 m, mis andis lootusi uueks hooajaks. 1936. a. hooaja alul mees ei saanud korralikult harjutada, ja alles sõjaväest vabanedes, augustikuus, algas suur tõus. Hooaja lõpuks oli Issak võitnud omale meie kõigi aegade paremuselt teise odaheitja nime. Tagajärg — 65,56 m. lubas loota palju. 1937. a. varakevadel tuli tagajärg juba 68.66 ja veidi hiljem, maavõistlusel Soomega ületati 70 m piir.

Hiljem, Pariisis üliõpilaselümpiaadil, tegi ta seda teiskordselt, tulles akadeemiliseks maailma-meistriks, ja saades taskusse kuldmedali. Parimaks tagajärjeks jäi 70.56, millise ta saavutas pinevas võistluses Sule ja soomlase Nikkanen'iga Tartus, kuna teised 70-meetritelised visked ta tegi väljaspool kodumaad.

Odaheitjana omab Fr. Issak väga hää keha — pikkus 183 sm, ras-

kus 81 kg. Heitelihased on tal eriti tugevasti välja arenenud ja tänu neile omamegi Fr. Issaku näol maailmaklassilise odaheitja.

Issak'u stiil tahab veel lihvimist ja siin on hää, et mees ise tunneb põhjalikult stiilipeensusi ja oskab leida oma vigu ning parandada neid. See on edu pandiks ja eeloleval aastal loodetakse Fr. Issakust palju, kuigi mitte maailmarekordi eestlaste nimele toomist. Selle jätame järgmisiks aastaks.

Eraelus F. Issak on loodusteaduse üliõpilane ja kuulub üliõp. konvent „Ü. S. Raimla“ perre. Ligemate tuttavate ja sõprade juures hinnatakse mehe vastutulelikkust ja seltsimehelikkust.

SUUSAD

Algus lk. 8

Väga tähtis küsimus on suusa kinnitamine jala külge. Sidumisviise on määratu hulk. Valime lihtsama: sidumine rihma abil. Enne rihmaaugu tegemist tuleb otsustada suusa tasakaalu küsimus. Vastavalt eriotstarbeile on olemas jälle mitu jaotusviisi. Harilikule suusale on kõige kohasem jaotus niisugune, et, hoides suusa rihma küljes õhus, tema esiots veidike allapoole kaaluks. Rihma augu teeme kas puuri või augupeitli abil. Rihm peab mõistagi vastupidav olema ja selle lõikame koorepargiga pargitud pastlanahast. Siis tuleb teda värnitsaga hästi imbutada. Suuskade imbutamiseks ja määrimiseks on mitu segu müügil. Kõige lihtsamaks vahendiks (mis harilikult ka müügilolevate vedelikkude olluseks) on puutõrv. Tema annab suusale ühtlasi ka värvi. Imbutamisel tuleb suuska soojendada.

Olles tööga lõpule jõudmas, tuleb põnevam silmapilk: suuskade proovimine. Selgub, et siin ja sääil tuleb veel järele aidata, parandada, natuke muuta. Kaalume ise, räägime sõpradega läbi. Nii

Ringi ümber spordi

Tartu I. spordiballil said tunnustusmärke sportlike teenete eest F. Issak ja A. Jürgenson (kuldrinnamärgid) ja G. Sule.

Eesti-Poola poksimaavõistlus peetakse 22. märtsil Tallinnas.

Eesti-Norra 1. jalgpallimaavõistlus toimub maikuus k. a. Norras.

Korvpallikatsevõistlusel Tartus ASK võitis NMKÜ 38:28.

Kaks uut maailmarekordi püstitas taanlanna Hudeger: 300 m vabaujumises ajaga 3.18.8 ja 400 m vabaujumises ajaga 5.08.2.

Rootsi-Saksa poksimaavõistlus lõppes viigiga 8:8; pääle kergemaid kaalusid Rootsi juhtis 6:2.

Poola-Itaalia poksimaavõistlus lõppes Poola võiduga 11:5.

Läti rekordi kiirusutamises püstitas Behrsinsch 1500 m ajaga 2.29.8.

täiendame oma kogemuste pauna ja see on ju meie töö pääsiht: teadlikud olla selles, mida loome.

KOOLIDE VÕISTLUS

Kool, kus suhteliselt õpilasarvule on kõige enam tellimisi, saab auhinnaks K. K.Ü. „Töökooli“ poolt annetatud Elektri jaama - mudeli, järgmiselt 9 kooli saavad preemiaiks raamatuid. Koolide võistlus lõpeb 10. veebr. s. a.

1. Tall. L. 1. Algk. Kr.	177.35	õpil.	220
2. Tall. L. 8. Algk.	172.50	„	?
3. Tall. L. 21. Algk.	76.50	„	?
4. Valga L. 3. Algk.	63.90	„	210
5. Otepää L. Algk.	57.75	„	222
6. Võõbste Algkool	51.05	„	?
7. Kaagvere Algk.	51.—	„	98
8. Tartu L. 5. Algk.	46.25	„	467
9. Ulila Algkool	40.50	„	134
10. Matjama Algk.	36.75	„	62

11. Lepistu Algk.	33.25	„	150
12. Haimre Algkool	33.—	„	120
13. Jõhvi Alevi Algk.	32.25	„	?
14. Tall. L. 2. Algk.	28.40	„	?
15. Alatskivi Algk.	24.75	„	173
16. Vastse-Kuuste	24.—	„	93
17. Rakv. Kaub.-k.	23.35	„	53
18. Narva L. 2. Algk.	23.—	„	230
19. Koigo Algkool	22.51	„	?
20. Paide L. Algk.	21.75	„	?

jne. jne.

53. VÕTMEMÕISTATUS (5 punkti)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45
46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75
76														77

Ruutudes: 1—11 Eesti kirjanikke, 12—25 Eesti lauljaid, 26—37 Eesti tähtsamaid naistegelasi, 38—46 Eesti saadikuid, 47—56 Eesti poettesse, 57—67 „Estonia” muusikajuht, 68—77 Eesti kunstnik-kirjanik.

I	—	66	5	41	14	17—64	35	42	13	47	24	11	23—43	51	18	6	30	42
II	—	68	9	16	58	28	59—26	32	60	12	45	8	40—36	55	71	19	31	49
III	—	34	2	15	53	38—26	69	37	75	13	57—67	17	27	7	9	22	55	1
IV	—	12	65	28	46	25—21	56	76	48	42—35	63	58	60	23	9	28		
V	—	69	73	72	50	64—74	70	48	72	77—20	39	44	43—56	50	62	33	45	
VI	—	64	9	3	10—68	37	4	64	17	47—23	35	54	29	51—43	50	34	53	
VII	—	34	13	14	73	28	54	46							31	56		

- I — Alev Eestis — Eesti muusikategelasi — Eesti spordijuhte
 II — Eesti kunstnik — Linn Poolas — Esimene eestisoost linnapääl Tallinnas
 III — Eesti kuulsamaid näitlejaid — „Estonia” näitlejaid — Eesti riigijuhte
 IV — Kuulus Vene kirjanik — Eesti naissportlasi — Eesti kujureid, †
 V — Konservatooriumi direktor — Eesti poettesse — Eesti ärkamisaja tegelasi — End. Eesti meister males
 VI — Autoäri Tallinnas — End. Eesti ministreid — Eesti tuntud tantsitäre — Eesti jalgpallur
 VII — Eesti naiskirjanik.

54. VANASÕNA (3 punkti)

Antud kastidesse on peidetud üks eesti vanasõna. Teie ülesandeks, lahendajad, jääb leida see!

IK	KUS	HAS	SI
----	-----	-----	----

SI	SEAL	LAB	VE
----	------	-----	----

KA	KE	SA	TA
----	----	----	----

VOO	PU	TA	ON
-----	----	----	----

55. SALADUSLIK VISIITKAART (2 punkti)

See näib olevat üpris tavaline visiitkaart, kuid ometi selles peitub huvitav elukutse. Milline see on?

OTTO SIRM

Lahendid ära saata hiljem. 1. veebr.

TÄNASED AUHINNAD:

- F. Cooper — Nahksuka jutud
- Sõnajala-õis — J. Kuulberg
- Kalendritegija — R. Fählmann

„ÕPILASLEHE” NR. 12 ILMUNUD MÕISTATUSTE LAHENDID

38. Ristarvud

$$\begin{aligned} 20 \cdot 6 : 2 + 40 &= 100 \\ 12 - 4 \cdot 8 : 4 &= 16 \\ 20 + 2 - 8 + 8 &= 22 \\ 48 - 4 \cdot 4 - 56 &= 108 \\ 100 + 16 + 22 + 108 &= 246 \end{aligned}$$

39. Tähtülesanne

1. Ameerika, 2. kvintaal, 3. perekond, 4. Amundsen, 5. kodulugu, 6. kalmukas, 7. Ungari, 8. paapua.

40. Riimmõistus

Säärane soeelanik on uss.

„ÕPILASLEHE” NR. 13 ILMUNUD MÕISTATUSTE LAHENDID

41. Tikumõistus

a) b)

42. Mitu käesurumist?

Peol oli 30 käesurumist.

43. Mis on ...

Selle mehe elukutseks on koolijuhataja.

44. Vaat, kus on „pomm”!

Peipsi järve läänepoolas on Peipsi järve idakaldast idasuunas kõige kaugemal.

AITA NAERDA

A. Kopelmann, 14 a.
Paldiski

N.

MATEMAATIKA

Õpetaja: „Ats, mitu klaasaknaruutu on meie koolimaja kojaaknal, kui laiuti on sääli neli ruutu ja kõrguti kuus ruutu?”

Ats: „Kakskümmendkolm ruutu!”

Õpetaja: „Kuidas nii? Mõtlevuesti!”

Ats: „Kakskümmendkolm jah! Ennem oli küll kakskümmendneli ruutu, kuid vahetunni ajal viskasin ühe lumepalliga katki.”

KAS KILPKONN ON PUTUKAS?

Kuulus inglise kirjanik, Frank Buckland, kandis väga harva ülikuube. Kui ometi see juhtus, siis mitte külma kaitseks, vaid paljude taskute pärast, milised olid ülikuuel.

Kord, kui Frank Prantsusmaalt kodumaale tagasi pöördus, oli ta oma mantli taskud mitmete elavate ja surnud asjadega täis toppinud. Suures rinnataskus oli ka üks elav ahv. Kui konduktor Buckland'ilt piletit nõudis, pistis ahv pää välja. Ametnik pani seda tähele ja ütles:

„Teie peate selle koera eest eripiletit võtma!”

„Koera?” ütles kirjanik; „see ei ole koer.”

Aga ametnik ei jätnud teda rahule. „Teie peate tema eest trahvi maksma!”

Siis võttis Buckland kilpkonna ühest taskust ja küsis:

„Ons see ka võib-olla koer?”

„Ei,” arvas ametnik, „selliste loomade eest ei ole tasu vaja, need on putukad.”

45. Kolm korda ajud tööle!

1) Öö on kahe päeva vahel.
2) Iga lind, sest ehitised tavaliselt ei lenda.

3) „Kas sa magad?” — sellele küsimusele ei saa kunagi vastata jaatavalt.

46. Saladuslik jõulukaart

J. Selmuõue' elukutseks on jõulumees.

47. Kes teeb parima?

Parimaks osutus:

SULEV TÄHEVEE

RASINA

Autor: H. Mosin, Lepasaarest.

Toimetuse ja talituse: Tartus, Võidu 10. Õ/k. „Koolivara”, telef. 8-29. Tallinna abitalitus: „Kooli-Kooperatiiv” S.-Karja 19, telef. 456-32. Posti jooksev arve nr. 2188. Vastutav toimetaja: M. Nurmik. Tegevtoimetaja ja talitusejuht: E. Tõnismäe. Väljaandja: Tartumaa Opetajate Liit. „Õpilasteleht” ilmub üks kord nädalas. Tellimishind postiga: aastakäik (30 nr.) — kr. 1.50; poolaastakäik (15 nr.) — kr. 0.75; (10 nr.) — kr. 0.50; (5 nr.) — kr. 0.25. Aadressimuutmine 15 s. Kuulutuse hind: lehe ees 15 s. mm, mujal 5 s. mm. Trükikoda J. Mällo, Rüütli 4, Tartus.